

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 cor.
pe 1/4 an 5 cor.
pe o lună 2 cor.

Nr. de Duminecă pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14
banii; a doua oară 12 banii; a treia
oară 8 b. de fiecare publicație.

Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 102.

Scrisori nebrancate nu se primesc.

Țarul plânge...

Dumnezeu s'a îngrijit — zice un proverb român — ca să nu-i crească nimănui *coarnele până în cer*.

Așa s'a întâmplat și cu Rusia.

Când se credea mai tare, năvălește asupra ei un dușman pe care atât de mult îl disprețuise, încât nici nu se gândise că are să poarte luptă cu el: dovadă că Japonezii i-au surprins pe Ruși absolut nepregătiți.

De când a început însă lupta, nenorocirile se țin lanț de Rusia. A pierdut rind pe rind cele mai puternice vase de război din Extremul Orient. Flota mândră, care se credea stăpână în Oceanul liniștit și pe Marea Galbenă, se poate considera ca zdrobită, căci cuirasate socotite de neînvinși, zăc unele în fundul mării, altele inisipate, răsturnate pe coastă ori avariate așa fel, că nu mai e chip să reîntre curînd în luptă...

Sute de milioane înghițite sunt de apa mării și multime de marinari viteji căzută-jertfă atacurilor neobosite ale Japonezilor și reși și tot atât de viteji. Și mai mulți generali, crezuți geni, fost-au curînd rechemati, luându-li-se comanda și trimițându-se alții în locul lor.

Ceea-ce li-s'a întâmplat însă la 13 Aprilie, e aproape fără pereche în analele luptelor marine.

Țarul cu drept cuvînt a putut să plîngă desnădăjduit. Căci a pierdut nu numai corabia cea mai tare și pe generalul dela care aștepta să răsbune nenorocirile de până acum, dar chiar vîrul său a fost asvîrlit în aer și e o minune că n'a fost făcut țandări, ș'un noroc din cale afară rar este că la depărtare aceea mare — la cât a fost aruncat de explozie — l'au găsit înotînd, voinicește, de altfel... A pierdut mai presus de toate *încrederea că pe mare mai poate duce luptă contra Japonezilor*.

Rusia mare trebuie să se mărturisească azi ori mâine că în Extremul Orient, unde așa zicînd da tonul, *pe mare e frîntă cu desvîrșire...*

Și în același timp se va fi gândind Țarul că și pe uscat se poate aștepta la lovitură simțitoare. Căci se găsește în fața unui inamic bine pregătit, viteaz și din cale afară șiret...

S'a mîntuit atunci cu marele prestigiu. Nimeni n'are să-i mai creadă pe Moscoviți neinvincibili.

Și la tot casul trece și jumătate secol — ori cum s'ar isprăvi lupta — *până ce Rusia își va reveni în fire și va fi scăpat de toate consecvențele acestui război*.

Din acest punct de vedere ne și putem bucura. Căci astfel pe viitor centrul de gravitate al politicii rusești fiind mutat în Asia,

Europa va resufla liber de ori-ce influență ori primejdie rusească.

În Balcani îndeosebi, se va face rînduială. Influența Austro-Ungariei și României se va putea valida; intriga rusească și uneltirile de tot felul nu vor mai ține în continuă frămîntare popoarele din Balcani, nici va mai neliniști în așa măsură statele interesate în Balcani. Vom intra într'o eră de pace, ori dacă cu armele ar fi vorba să se facă rînduială, nici »cătanele« impărației noastre nici »dorobanții« României nu vor avea să întâlnească pe Cazaci în drum, căci până să-i mai vină Țarul poftă de politică balcanică, de mers triumfal spre Țarigrad, vor trece ani mulți.

Eată de ce:

Tragedia cea mare în războiul ruso-japonez numai d'aci încolo, și pe uscat are să se desfășoare. Și cel puțin azi nu se poate calcula pierderea ce va suferi-o Rusia, chiar când de alt-fel ea ar rămîne biruitoare.

Vedem însă, că Japonezii fără jertfă au ajuns la poziție superioară, că țara a pierdut un singur om, că numai cu dibăcia și îndrăzneala au cauzat Rușilor stricăciuni enorme pe uscat și pe apă... Chiar Rușii consideră singur moartea lui Makarov egală cu nimicirea unei întregi flote, atîta speranță legase de acest oficer mult prețuit de altfel în lumea întreagă!...

Se mai poate constata chiar de p'acum, că japonezii și-au ajuns deja una din țintele acestui război: *sunt stăpîni pe Coreea* și după toate semnele și prevederile, e chestie numai de puțină vreme ca ei s'ajungă stăpîni și pe o parte însemnată a Mandșuriei. Ei au adică atîtea trupe la hotarul Mandșuriei, că Rușii multă vreme nici nu vor încerca să dea o luptă decisivă. De fapt Rușii se și retrag într'una și va fi destul o singură înfrîngere pentru-ca să pățească ce au pățit la 1877: s-o ia la fugă și să nu se oprească de cât — acasă, pe pămîntul patriei lor.

Acolo Japonezii nu-i vor urma. Căci poporul acesta galben nu vrea stăpînire asupra altora, se apără însă vitejește în contra opresorilor. Ear Rușii de sute de ani tot politică de cucerire au făcut. Și ca să nu vorbim de cât de cele mai recente: n'a fost oare o neferită crimă *răpirea Basarabiei*, drept recunoștință că regele Carol îi scăpase să nu fie aruncați de Turci în Dunăre? Și în Extremul Orient: oare nu dela Japonezi au luat Rușii Port-Arthurul? Și cum: fără vre-o jertfă, ci numai prin uneltiri diplomatice?

Ori-ce desastre l-ar ajunge deci, nu sunt de cât o meritată pedeapsă.

Și-i va ajunge multe, pentru-că sunt silii să lupte p'un teritoriu unde pămînt și apă, deal și vale, totul, li-e dușman. Îi va ruina acest război îndeosebi în ce privește finanțele.

Mîi îi costă transportarea fie-cărui soldat în Mandșuria. Sunt îngrozitoare amănuntele ce vin despre greutatea acestor transporturi. În lacul Baical s'au înecat sute de soldați, pe drum au înghețat alte multe sute, chiar un doctor a înghețat; și cât e de lungă linia transsiberiană, în stînga și dreapta plin e de barace, improvizate drept spitale, și tiscuite-s toate de soldați cari se valetă. Zeci de mii soldați, o armată întregă, sunt legați întru apărarea trenurilor, căci tot pe pămînt unde Rușii sunt urși trece acest tren... Lunii de zile trec apoi până-ce un regiment plecat din Moscva, de pildă, poate să ajungă în Mandșuria.

Ce va fi acum, că s'a desghețat Baicalul și trupele nu mai pot trece de cât pe pod plutitor, supus puterii furtunilor dese și a sloiurilor uriașe de gheață, — vom afla mai tîrziu.

În acest interval Japonezii debarcă în pace și cuprind toate pozițiile strategice ale terenului de luptă. Și căci Rușii vor cădea până să-i isgonească pe Japonezi din întărituri, presupunînd că pe uscat în cele din urmă vor ajunge superiori Japonezilor!... Și cine garantează că după cea dintîiu înfrîngere pe uscat a Rușilor, Chinezii nu vor lua și ei arma, alăturându-se Japonezilor?

Țarul cu drept cuvînt are de ce plînge.

Sinoadele eparchiale ale dieceselor Aradului, Caransebeșului și Sibiului sunt convocate pe mâine în sesiune ordinară la reședința prelaților bisericii drept măritoare de răsărit.

Afaceri de mare însemnătate așteaptă să fie rezolvate de reprezentanța legală a credincioșilor. Suntem siguri, că totul se va și rezolva în bună pace, în înțelegere frățească și după matură chip-zuire. Din fericire, era luptelor inversunată, cari așa zicînd zguduiseră întreaga metropolie, dar îndeosebi eparchia Aradului, s'a încheiat ș'o epeacă de rodnică activitate începe.

Nu și-au îndeplinit însă misiunea înaltă cele trei înalte corporațiuni dacă numai afacerile curente le va fi rezolvat. Ci cum primejdii mari își aruncă umbrele spre viitorul vieții noastre naționale culturale, sinoadele sunt chemate să se preocupe îndeosebi de măsurile ce trebuie luate pentru-ca să fie preîntîmpinat ori-ce rău și ori-ce lovitură să ne găsească gata.

Școlile, eată ce trebuie să fie mai ales obiectul de serioase îngrijiri și sollicitudinii pentru sinoade.

Presa română, în privința aceasta, și-a făcut deplin datoria: încă din vreme a atras serioasa luare aminte a tuturor cărturarilor, arătînd pericolele de cari este amenințat învățămîntul confesional. S'au indicat și mijloacele de apărare.

E rîndul celor din Sinoade să avizeze acum la măsurile cu ajutorul cărora școala română nu numai să-și mențină poziția, dar chiar să progreseze... Dumnezeu să-i lumineze și îmbărbăteze, căci poate nici-odată n'am avut mai multă nevoie de mintea cea din urmă a Românului și de întreaga căldură a luptătorilor cu suflet înălțat.

Din Austria.

Convocarea Reichsratului.

Ziarul vienez „Wiener Zeitung“ publică următorul autograf regal:

Iubite doctor Körber: Mă simțesc îndemnat a convoca dieta pentru a-și reîncheie activitatea sa, pe ziua de 19 April, încredințându-Te pe D-ta cu luarea măsurilor necesare.

Viena, la 11 April 1904.

Francisc Iosif m. p.

*

Ziare din Galiția comunică, că guvernul are de gând a defige pentru prima ședință a Reichsratului alegerea membrilor în delegații, ceea-ce se spera a curge neted, de oare-ce deputații poloni au reușit a persuadea pe Cehi, să nu pună piedeci alegerilor delegaționali.

*

Ordinea de zi a camerei pentru ședința dela 19 Aprilie este următoarea.

1. Prima cetire a proiectului de lege pentru buget pe anul c.; în legătură cu acesta.

2. Prima cetire a ordinațiunii împărătești dela 29 Iulie 1903, referitoare la încassarea dărilor și competențelor și la acoperirea lipselor statului pentru intervalul dela 1 Iulie până la 31 Decembrie 1903.

3. Prima cetire a ordinațiunii împărătești dela 29 Dec. 1903, referitoare la acoperirea cheltuielilor publice și la încassarea dărilor și echivalentului pentru intervalul dela 1 Ianuarie până la 30 Iunie 1904.

4. Proiectul pentru încheierea rațiociniului pe anul 1903.

Din străinătate.

Reforme macedonene.

Din parte turcească s'a promis și verbal puterilor-entente, că ultimele pretensiuni financiare și de altă natură ale acestora cu privire la gendarmeria din Macedonia vor fi rezolvite conform dorințelor acestor puteri. În Constantinopol se așteaptă și răspunsul scripturistic la aceasta afacere. Marii ambasadori au fost azi înștiințați, că generalul De Georgis a plecat.

*

Declarațiunea ministrului de externe italian.

Conform unei știri a ziarului *Corriere della Sera*, primite din Ancona, unde ministrul Tittoni la întoarcerea sa din Abbazia a debarcat, că ministrul a spus prefectului de acolo, că *tratatul comercial cu Austro-Ungaria va întâmpina mari greutăți, iar în chestia vămiș vinului Italia va trebui să cedeze. În privința politicii din Balcani însă întrevăderea dela Abbazia a avut ca rezultat o perfectă înțelegere.* Pericolul unei conflagrațiuni europene a fost delăturat, astfel, că Italia încă în decursul anului curent își poate îndeplini concesiunile rentelor.

Un ziar din Berlin mai comunică afară de asta și următoarea declarațiune verbală, ca făcută din partea ministrului Tittoni:

Noi, Italienii suntem rezoluți nu numai a păstra întru toate convențiunea cu Franța, ci și raportul de pretenție cu Austro-Ungaria. Dar acestei stăruinți din partea noastră Monarchia vecină nu este permis să creeze dificultăți. Căci trebuie să înțeleagă, că Italia are interese adânc tăiatoare în Balcani, la cari nu poate renunța fără să nu-și compromită prestigiul său ca putere mare. Nu este permis, ca Austria să excite focul irredentei prin persecutarea sistematică a supușilor italieni. Să lucrăm cu puteri unite pentru a evita neînțelegerile, făcând în același timp raportul dintre ambele puteri mai intim, cordial.

Răsboiul ruso-japonez.

Amănunte asupra luptei dela 27 Martie. Despre lupta ce s'a dat la 27 Martie între flota japoneză și cea rusă, se dau următoarele amănunte din care rezultă ce adversarii inverșunați se află față în față:

Sâmbătă 26 Martie, amiralul Makaroff plecase cu escadra rusă în largul mării spre a face o recunoașterea. Pe la orele 9 dimineața torpilorul de avant-gardă înștiință vasul amiral că un remorcher care trăgea un șlep mic își schimbase direcțiunea la vederea vaselor ruse. Escadra se găsea în acest moment în apropiere de insulele Miao. Makaroff dădu îndată ordin de a prinde și scufunda vaporul și șlepu, ceea ce s'a și făcut după ce pasagerii și echipagiul compus din unspre-zece Chinezii și 10 Japonezii fură făcuți prizonieri și luați pe bord. Pe vapor s'au găsit două torpile Whitehead și mai multe documente privitoare la actualul război.

După aceasta escadra a continuat recunoașterea înaintând până la vre-o 50 mile depărtare de Port-Arthur fără a întâlni nici un vas inamic, și s'a întors în port.

Cu toate acestea amiralul Togo hotărîse un atac în contra Portului-Arthur, dar fidel tacticii sale obișnuite, el să ținu toată ziua de parte de coastele ruse, și numai când noaptea începu, el ordonă flotei sale de a porni spre peninsula Liao-Tung. O ceată deasă și lăsa-se pe mare îl ajuta. Amiralul plănuișe ear de a astupa intrarea radei dela Port-Arthur cu vase incendiatoare și pentru acest scop el organizase o flotilă de torpilor și contra-torpilor cari trebuiau să însotească aceste vase și să spriginească acțiunea lor.

Patru vapoare de comerț fuseseră pregătite d'înainte pentru a îndeplini această misiune grea și periculoasă. Ele se numeau: Chiyo-Maru, Fuikiu-Maru, Yahiko-Maru și Yoneyama-Maru, și erau încărcate cu pietre și cu materii explozibile, la care focul trebuia comunicat prin sîrmele unor baterii electrice așezate pe covertă. Pe fiecare vas mai erau instalate niște tunuri cu tragere repede sistem Hotchkiss, cu care echipajele vaselor puteau să se lupte în contra inamicului până să sosească la locul unde trebuiau scufundate.

Pela orele 2 din noapte, aceste patru vapoare precedate de șase torpilor: Karigane, Aodoka, Mitasaye, Tsubame Manogoru și Hato, și însoțite de 11 contra-torpiloare Hirakumo, Kasumi, Asashio, Hasuhni, Okebono, Oboro, Tarazuma Ikaesuchi, Usugumo, Kasanami și Shinonome ajunseră până la aproape 2 mile de gura radei, când ele fură descoperite de proiectoarele electrice așezate la stînga și la dreapta dela intrarea radei.

Îndată un foc violent fu deschis în contra lor de vasele de pază Bobr și Otvașni, precum și de bateriile dela forturile Wei-Tuim și Kirang-Shin. Torpilor și contra-torpilor inamic răspund cu tunurile lor canonade din port și focul lor mai este susținut și de cirusatele și crucișătoarele japoneze care urmau flotila la o distanță destul de mare.

Cu tot focul rușilor cele patru vapoare înaintază mereu, Chiyo-Maru fiind înaintea.

În acest moment locotenentul Krinitzki, care comanda torpilorul Silny, temându-se că nu cum-va vapoarele incendiatoare să reușească a pătrunde în canalul intrării, cu o prezentă de spirit și un curaj admirabil, se repede singur în contra celor șase torpiloare inamice, și, trecând între ele, aruncă o torpilă care lovește pe vaporul Chiyo-Maru drept în provă, producându-l a avarie enormă, și obligându-l prin această lovitură a schimba la dreapta direcțiunea ce o avea spre intrarea portului. Chiyo-Maru ajunge până aproape de stîncile dela Muntele de aur și se scufundă.

După dînsul venea vaporul Fulkiu-Maru care urma aceeași direcțiune. Fără a perde o clipă din vederea ținta ce și-o propusese, comandantul Krinitzki îndreptă pe Silny în contra acestui nou adversar, descărcând asupra lui o a doua torpilă.

Spăimîntat de groaznica explozie, echipagiul sare în bărci, și vaporul lăsat în voia lui trece la stînga de Chiyo-Maru și se înomolește la o mică distanță de dînsul. Al treilea

vapor Yakiyo-Maru mergea aproape pe aceeași linie cu Fulkiu-Maru și trecînd puțin mai înainte, ia și dînsul direcțiunea malului dela Muntele de celelalte două vapoare. În fine al patrulea vas incendiator, Xoneyama-Maru, care venea drept în fața canalului de intrare, fu isbit la rîndul său de o torpilă și prin puterea comoiunei produse de exploziune el fu îndreptat spre partea stîngă a intrării, unde isbindu-se de corpul unui vas japonez scufundat la o precedență luptă, fu aruncat la mal în dreptul fortului Wei-Tuim, lângă far, und se scufundă.

Când vasele incendiatoare s'au înisipat în stînga și în dreapta dela gura intrării, mai mulți oficeri ruși au sărit de pe mal pe bordul vaselor pentru a tăia firele electrice cari acționau mașinile infernale. Locotenentul Kedroff și sub locotenentul Pilsondsky au ajuns cei dintâi pe vase și au reușit prin curajul lor de a stinge incendiile vaselor cari luminau toată raza și permiteau inamicului de a îndrepta mai cu siguranță proiectilile sale.

Pe vremea asta torpilorul Ssilny se lupta voiniceste în contra torpilorilor inamici cari îl înconjurau. O ploaie de obuse cade asupra lui. Sermanul inginer-mecanic Swiereff este ucis împreună cu șase marinari; comandantul Krinitzky este lovit la cap și la braț de bucăți de obus, dar nu vrea să părăsească comanda; alți 12 marinari cad răniți și torpilorul suferă grave avarii, avînd tuburile pentru aburi plesnite și cărma stricată. Dar, pentru norocul lui, proiectilele dela forturi ating doi din torpilorii inamici, Aodoka și Tsubame, cari sunt obligați a se retrage, cu puntea plină de cadavre, lăsînd un loc liber pe unde comandantul Krinitzky, servindu-se de ambele elice, reușește a trece cu torpilorul său și a-l îndrepta spre țermul dela Muntele de aur, unde îl pune pe uscat aproape tocmai de Chiyo-Maru, pe care Ssilny, datorită energiei comandantului său și curajului echipajului, a putut fi scos câte-va ciasuri în urmă, și s'au întors în rada interioară în aclamațiunile escradei, care aplauda eroica purtare a locotenentului Krinitzky.

Lupta dela 13 Aprilie.

Am dat ieri vestea neașteptată despre grozava catastrofă, care a ajuns flota rusă prin nimicirea vasului *Petropavlovsk* și moartea amiralului *Makarov* împreună cu întreg statul maior. Acum rețese, deși amănunte lipsesc, că afară de cei anunțați în telegrama de ieri, au perit în valurile mării afirmative peste 900 mateloți. Marele duce Cyrill, care încă a fost pe vapor, a scăpat cu viața prin innot, ear acum zace grav bolnav în Port-Arthur.

În urma acestei catastrofe, flota rusă dinaintea Port-Arthurului a pierdut considerabil din forța, care la sosirea lui Makarov promitea foarte mult. Căci până când fostul admiral Stark, antecesorul său, s'a mărginit numai la defensiva din port, până atunci curajosul Makarov a pășit pe terenul acțiunii, luînd ofensiva în contra flotei japoneze ce se apropia. Ear dacă aceasta n'a reușit, după-cum a dorit, vina nu este a lui.

Pe baza știrilor de pîn'acî, trebuie să admitem versiunea, că nimicirea vasului *Petropavlovsk* a pricinuit-o o mină submarină așezată de înșiși Rușii, tot așa cum au fost nimicite vapoarele *Leninset* și *Boiarin*. De oare-ce însuși Makarov a construit harta topografică a minelor, abia se poate crede, că vasul a fost dirijat din nebăgare de seamă peste mină, ci mai mult probabil este, că curentul a luat-o, ducîndu-o, numai decât a explodat. Asta ușor s'a putut întîmpla, cu cât spre pildă înainte cu câțiva ani o mină din naintea insulei Malta a fost răpîită și dusă de curentul mării până naintea orașului *Pola*.

Când Makarov s'a retras din naintea flotei japoneze spre port, în apropierea eserei din port s'a întîmplat exploziunea, cauzată de o mină, ce era umplută cu 80 kilograme pirozilin. Dacă mina aceasta este una dintre cele, așezate cu scopul de a închide eserea din port, și dacă nava din nebăgare de seamă a ajuns d'a-

supra minei ori că aceasta răpita fiind de curent a fost dusă chiar sub vapor, nu se poate ști, și poate nici nu se va ști. Rămâne însă sigur, că așa puternice exploziuni produc și în năi cu fund dublu stricăciuni considerabile, așa că apa poate pătrunde cu putere elementară în lăuntrul năii, și să o scufunde în câte-va minute.

Din incidentul catastrofei, prima între condolențe a fost a împăratului Vilhelm, a cărui telegramă caldă este de deosebită însemnătate.

Nu este exchis, că aceasta înfrângere a Rușilor va da o nouă direcție întregii campanii, căci cum reese și din cele petrecute până aci, flota rusă greoaie, lipsită de ori-ce tactică este absolut incapabilă de a să măsură cu succes cu flota japoneză.

Lăsăm să urmeze aci telegramele de eri.

Paris, la 14 Aprilie. Comanda asupra flotei a primit-o interimar prințul Uchtomsky, care deși talentat, dar din cauza etății sale însă, se crede că nu va putea călăuzi cu siguranță atât de grele. Se ia ca sigur, că țarul ear va numi pe Alexeiev ori pe Dubassovski, de admiral al flotei dela Port-Arthur.

Petersburg, la 14 Aprilie. Aici s'a răspândit vestea, că prințul Uchtomski, care a primit comanda supremă a flotei, a avut eri luptă cu Japonezii.

Londra, la 14 Aprilie. Cercuri militare și de marină dau cu socoteala, că nimicirea vasului Petropavlovsk a fost precedată de o luptă navală, despre asta însă nu a venit nici o știre. Tot aceste cercuri cred, că aceasta catastrofă a panteratului a fost cauzată de o mină sub marină, așezată de Ruși.

Paris, la 14 Aprilie. Ziarul Echo de Paris publică următoarea telegramă de condolență a împăratului Vilhelm către țar:

»Doliul Rusiei este și doliul Germaniei. Moartea lui Makarov înseamnă pierdere pentru marina întregii lumi«.

Demonstrațiuni contra războiului.

Berlin, la 14 Aprilie. Conform știrilor sosite aici din Rusia, în Charkov, departamentul comercial cel mai bogat rusesc, au fost demonstrațiuni serioase contra războiului.

Berlin, 14 Aprilie. Aici s'a lăfit vestea, că admiralul Makarov n'a murit, ci a căzut prins în mâinile Japonezilor.

Cum s'a nimicit »Petropavlovsk« ?

Din telegramele ce sosesc pare evident că marele cuirasat rusesc »Petropavlovsk« a fost nimicit de torpiloare aruncate asupra-i de japonezi.

Tot așa este cert, că această catastrofă este numai un episod din înfrângerea mare ce a suferit în acea zi pe mare flota rusă.

Insuși prințul Uchtomsky, care a luat interimar comanda flotei rusești a raportat adică la 14 Aprilie țarului următoarele:

»Eri la 10 ore a. m. când lupta în-contra flotei dușmane, cuirasatul cu drapelul admiralului »Petropavlovsk« a fost asvirlit în aer. Admiralul Makarov, cu întreg statul său major s'a înecat. Au perit și actele și planurile privitoare la campania navală.

»Incrucișătorul »Petrosni« care a fost trimis în cercetare eri noapte, în ceața mare a perdut legătura cu flota noastră, a ajuns astfel înconjurat de cea japoneză și nimicit. N'au scăpat de cât 5 marinari de pe dînsul. Un torpilor japonez a lovit în coaste cuirasatul »Pobroda«.

Știri primite de agenția engleză și americană asigură că încrucișătorul »Bajan« d'asemeni a fost grav avariat (stricat) de torpiloarele și bombele japoneze.

Ceea-ce adeverește că luptă mare s'a dat în cea zi între cele două flote.

Perderile Rușilor. Dela 8 Februarie, când a început războiul, Rușii au pierdut o flotă întreagă, așa zicând.

În acea noapte fatală pentru ei, aveau la Port-Arthur următoarele cuirasate: Poltava, Pobroda, Petropavlovsk, Peresyjet, Retvizan, Sebastopol, Oslatja și Tzezarevic.

Din aceste mai sunt în stare de luptă Poltava, Sebastopol și Oslatja.

Au pierdut apoi încrucișătoarele Bojarin și Pallada, după-cum au mai pierdut la 13 Aprilie afară de cuirasatul Petropavlovsk — care singur a costat 27,500.000 franci — încă 4 vase de război.

Veresciagin a perit și el.

Rușii au pierdut, d'odată cu cel mai mare admiral al lor și pe cel mai mare pictor. Eată ce vestește adică o telegramă:

Petersburg, 15 Aprilie. Amănunte sosite azi dela Port-Arthur confirmă știrea că Veresciagin, marele pictor de războate, a perit și el d'odată cu Makarov. El plecase la Port-Arthur în același timp cu amiralul amic al său și d'atunci tot pe cuirasatul »Petropavlovsk« a stat, făcând studii pe mare și privind luptele navale despre cari făcuse și multe schițe. Întreaga Rusie jalește pierderea acestui eminent artist în-tocmai cum e jelit Makarov.

Azi s'a ținut parastas pentru moartea lui Makarov. A luat parte țarul și maică-sa, precum și toți marii duci și demnitarii Curții. Tarevna n'a participat, fiind bolnavă de mahnirea mare ce a ajuns-o. A fost de față și d-na Makarov cu copiii. În decursul serviciului divin ea a plâns grozav și chiar a leșinat. Țarul a grăbit s'o mângâie și la sfârșit a condus-o până la trăsura.

Pe toate palatele fâlfăie steag negru.

Admiralul Makarov.

Makarov s'a născut la 1848 în Nicolaev. La 1864 a intrat în serviciul marinei. În războiul dela 1877—78 a fost comandantul vaporului Constantin și ca atare s'a distins prin încercarea de a scufunda prin torpiloarele de război turcești, ce staționau în portul dela Batum. Pentru aceasta încercare cutezătoare a fost distins din partea țarului Alexandru III. care mai târziu l-a numit adiutant al său. Numele său mai ales a devenit popular prin aflarea unei noi pantere pentru năi. Makarov a luat parte la expedițiunea turkestană a lui Skobelev din 1884 luptând vitejește alături cu generalul Kuropatkin, comandantul suprem al armatei ruse din Asia ostică în asaltul contra Goek-Tepe. La 1882 a fost comandantul vasului de stațiune la Constantinopol, Tonkan. Pe timpul războiului chino-japonez dela 1894, ca comandant al fregatei Posarskiij a mers în Orientul Extrem, unde a avut parte activă la instruirea flotei ruse orientale. În anul 1899 a ajuns comandantul Kronstadtului, când după ale sale planuri s'a zidit vaporul Yermak, uriașul zdrobitor de ghiață. Cu acest vapor a plecat în 1901 în insula Francisc Iosif, unde ghița a grămădită în cantitate colosală de 80 metri groasă l'a ținut pe loc 28 zile, ca pe un formal prizonier. În urma incapacității admiralului Stark a fost numit la 23 Febr. a. e. Makarov admiral al flotei ruse din oceanul pacific. Această denumire pe atunci a cauzat pretutindenii în Rusia mare bucurie.

— Știri din străinătate primite prin poștă. —

Se telegrafează din Harbin:

Dela începutul primăverii s'a îndrătănit în armata rusească starea sănătății. Această împrejurare o să joace mare rol în război; căci im-

bunătățire e greu de căpătat. Aproximarea cu apă e rea. Casurile de holeră și tifus s'au înmulțit. Comandantul garnizoanei s'a plâns lui Kuropatkin că trebuie să părăsească lagărul cu oștile din pricina necurăteniei. Kuropatkin s'a îndreptat că în adevăr așa e. Oficerii nu țin ordinele. Țarul a poruncit măsurile aspre și a cerut pedepsirea vinovaților, căci e altfel primăjdie de o molimă generală.

— »Times« află că la Petersburg se crede că războiul va dura cel puțin 2 ani; căci luptele se vor putea da abia trei luni pe an: Iunie, Iulie și August.

— Guvernul rusesc a comandat la fabricile de oțel un număr mare de vagoane chuirasate cu plăci de oțel pentru transportarea trupelor rusești pe linia ferată în Transbaicalia: 250 au a fi gata până la 15 Iulie.

— Ambasadorul japonez din Berlin, cu ocazia cumpărării vasului »Prințul Bismarck«. a declarat că Japonia nu vede nici o călcare a datoriei de neutralitate a Germaniei în acest fapt. »Ba, zise el, ne pare și bine că Rușii cumpără vase el; căci le cumpără și noi o să le luăm dela dînsii fără bani«.

— Administrația armatei japoneze a luat toate măsurile pentru a asigura aprovizionarea oștilor cu cele trebuincioase. Lucrul merge perfect, deși nu e ceva ușor; căci fie-care batalion de tren, pus în serviciu de război, are patru colone de aprovizionare cu hrană pe 14 zile (orez și pește uscat sau sărat), 3 colone cu muniție pentru artilerie și 4 pentru infanterie, cu 6 spitale de câmp, o rezervă de infanterie o secție de telegraf. În Coreea nordică nu se află nimic din ale hranei, de aceea trebuie să se aducă totul. S'a adus, și de aceea starea sanitară a armatei japoneze din Coreea e perfectă, cu toate marșurile prin locuri atât de grele, cu tot frigul, etc. Organizația lucrează fără greș, ceea-ce dovedește cât de mult și de bine au învățat Japonezii dela Europa.

— »Daily Telegraph« spune că flota de război a Japoniei e împărțită în 7 escadre: 4 din ele japonez Port-Arthurul, 1 circulează pe lângă coasta apuseană a Coreei, 2 circulează între Vladivostok și Japonia. Cele două chuirasate cumpărate dela Argentina fac parte din cea care păzește coastele apusene ale Coreei. Numai »Ivate« și »Iosima« au suferit avarii, cari însă s'au reparat.

— »Morning Post« află din Inkan (portul Niuciangului) că guvernatorul corean din Sienchiun, la Nord de Cholsan, vestește că 3000 de Ruși, cu vre-o 50 de morți și cu trei răniți se retrăgeau spre Nord, la 29 Martie s. n. Au luat de ale hranei și vite dela locuitorii.

— »Die Zeit« socoate că armata I-a Japoneză are 50,000 de luptători.

— »Agenția Reuters«, din Seul, la 10 Aprilie, spune că ambasadorul japonez a comunicat ministerului de externe al Coreei că Rușii s'au retras cu totul din Coreea peste Ialu. A cerut guvernului corean să dea porunci pentru ușurarea angajării de lucrători pentru construirea căii ferate Seul-Fuzan.

— Din Vei-hai-wei se spune că un atac nou asupra Port-Arthurului n'ar fi reușit. — La Niuciung garnizoana se așteaptă în fie-ce moment la o debarcare a Japonezilor la gura lui Liao-he. — Rusia mobilă întreaga sa armată. Postul Liban a fost întărit; vase străine n'au voie să între în el. — Sinele de pe lacul Baikal au fost luate; căci ghița s'a subțiat S'a transportat peste Baikal 2000 de vagoane și 10 de locomotive pentru Transbaicalia; costul instalării a fost 1/4 de milioane de ruble. Japonezii explică retragerea Rușilor peste Ialu, din cauza lipsei de hrană. Ziarul japonez »Koruma Shimun« spune că în curînd vor vedea nu numai Rușii, dar toată lumea, de ce e capabilă armata japoneză.

— »Novi Krai«, vestește din Port-Arthur că în adevăr Tunguzii au stricat drumul de fer în Mancuria în mai multe locuri, pe întinderi mari și că a fost întreruptă timp de mai multe zile comunicația cu Port-Arthurul. — Italianul Faccanoni s'a oferit Japoniei să scoată din mare vasul rusesc »Variag« pentru 200.000 ruble.

La comitat!

Vicșpanul comitatului Aradului a convocat reprezentanța comitatensă în adunare generală ordinară pe ziua de 25 Aprilie.

Atragem de p'acum luarea aminte a membrilor români să-și întocmească așa lucrurile, în cât să fie cât mai mulți la ședință. Ba ca o înaltă datorință să-și socotească toți a fi de față și a sări întru apărarea drepturilor poporului.

Dela comunitatea de avere.

Caransebeș, 15 Aprilie.

O convorbire cu dl Hie Curescu.

Raportorul „Tribunei“, rugat fiind din partea unor domni români din Caransebeș — a cerșat pe dl Curescu și i-a cerșit unele răspunsuri referitoare la tot ce de un timp încoace se scrie asupra comunității de avere din fostul conștinu militar, Nr. 13 — în presa română.

Dl Curescu, în convorbirea avută cu delegatul redacției „Tribunei“, protestează contra însinuirii, că el nu ar fi român cu simțeminte românești. Mai ales, ce privesc atacurile d-lui Dr. Ionescu în „Gazeta Transilvaniei“, crede, că acele sunt de o natură cu totul neserioasă — și pe lângă toată bunăvoința nu-i permite poziția de președinte al comunității de avere, ca să reflecteze... Zice mai departe că Dr. Ionescu, advocat în Caransebeș ar putea ori și când să vină la el, să-i ceară informații autentice — adecă să asculte și „altera pars“, ce părere are, nu numai să ataci de dragul atacului, ci dacă te interesezi pentru o instituțiune — atunci să o faci întru adevăr de dragul ei.

La întrebarea raportorului nostru, ori de nu crede de bine a răspunde „Gazetei Transilvane“ la cele două puncte accentuate într'însa — (și a nume: e adevărat că a fost la Lugoj, ca să confereze cu fișpanul asupra candidării odiosului Brancovici și adevărat e, că a promis acestui din urmă, alegerea în comitet), dl Curescu expune motivele, ce nu-i permit a se încurea în polemii ziaristice, cu toate aceste raportorului „Tribunei“ îi pune la dispoziție următorul răspuns:

Este adevărat, că cu 3—4 săptămâni mai înainte de adunarea generală a fost la Lugoj la fișpanul, — dar numai conform usului: se statorcească ziua adunării generale, — nici de cum însă să confereze asupra vre-unei candidări — nici n'a promis alegerea lui Brancovici în comitet, cu toate că acesta și-i exprimat dorința, să intre în comitetul comunității de avere.

Când Brancovici și-a exprimat dorința de mai sus, atât dl Curescu cât și Dragalina i-a răspuns din vorbă în vorbă: „N'avem nimic în contră, dacă te aleg reprezentanții, a căror drept este — dar noi nu te putem sprijini — mai ales, că noi suntem mulțămiiți cu membrii vechi ai comitetului și dorim să fie ca pe vremile cele bătrâne“.

Se miră mult, cum dl Dr. Ionescu scrie despre dînsul atari lucruri, când știe că dînsul singur i-a gratulat lui Brancovici pentru reușită.

Atât a voit dl Curescu să vorbească la cele scrise în „Gazeta Transilvaniei“.

Ce privește raportul publicat în „Tribuna“ asupra desbaterilor din adunarea generală — e adenc măhnit de acele petrecute, — dar în respectul onorării domniei sale află de bine a se rectifica:

1. N'a fost parțial ca președintele adunării — n'a comis „fără de lege“ — de oare-ce lista de contra candidare prezentată de Burdia a fost cetită în adunare, — dar în larma cea mare nu s'a putut auzi. Decî se roagă, să binevoim a rectifica în acest punct raportul.

2. Când a abzis veneratul protopop al Orșovei de a intra în comitetul ales prin presia guvernului — domnia sa (dl Curescu) era în dilemă, — crede însă, că bine a făcut, dacă a rămas ca președinte în adunarea generală.

După adunare a conșchiat fruntașii reprezentanți, și i-a sfătuit, ce să facă, — se abzică ori, nu. Toți cei de față (preoți, fruntași țeranî „naționaliști“) — l-au oprit atât pe el, cât și pe Dragalină, ca să abzică. Prin urmare a

făcut totul, ca să satisfacă și simțemintelor românești.

3. Ii place, când poate vedea atât de mare interes față cu comunitatea de avere; nu el e vina, dacă primarii, notarii au reușit de a fi reprezentanți.

E vina conducătorilor dela sate. De altfel, ce poate el ca președinte face în direcția aceasta?

Zice, că e ușor a brusca simțemintele românești ale altuia — când nu voiești să-i recunoști și meritele.

Dînsul a fost mâna dreaptă a generalului Doda — sub el a luptat cu fapta, nu cu vorba goală, dar toată lumea știe, că s'au schimbat vremile dela Doda încoaci. Când era Doda — românii erau activi, bine organizați, acuma nici chiar în comune ne se mai vede viață activă românească. Nu a spart el reduta, căci averea grănițerilor n'a vindut — ci desorganizarea și destrăbălarea românească a clătinat încâtva aceasta redută.

4. Să fiă „tot natul“ la postul lui — atunci bine ar fi, nu însă să arunci învinuirii asupra unei singure persoane, care în fine e și ea ca toți oamenii.

Acestea le-a comunicat dl Curescu raportorului nostru.

Comentar nu facem, lăsăm ea onoratul public să judece obiectiv.

„Chindia“ și „hora“ la New-York.

„The morning telegraph“ din New-York conține o dare de seamă a unui bal, pe care o societate de Români de loc din Ardeal — l'au dat într'o sală din „East Third street“.

Raportorul american, care face o dare desul de amănunțită a rămas entuziasmat de horele și chindiile fraților noștri.

„Lochindar (al cărui nume adevărat e Negrescu) e un tîner român plin de foc. Pe capul frumos poartă căciula de astrahan. Picioarele sale lungi sunt în țări de pânză albă. Un șir de clopoței cercuesc genunchiul lui drept E superb în cămașa și ilicul brodat“.

Dar și pentru „lelițele noastre al căror păr frumos și negru cade în două cozi pe umerii delicați“, gazetarul american are cuvinte de dreaptă laudă. Iar grația cu care „Mărioara și Luxandra“ au învățat hora l'au fermecat.

Mai adaugă dînsul: „Dacă publicul din cartierele bogate, blazat și ostent, în vînătoarea după ceva nou, ar fi fost la balul „clubului național românesc“ Sâmbătă seara și erî dimineață, dacă ar fi auzit cântând banda lui Merescu și ar fi văzut pe Dabija, Negoescu, Grim, Dobeș și Ionescu săltând cu Ileana, Maritica, Luxandra și Mărioara, ar fi aruncat osteneală ca o mantie și odată cel puțin în viață ar fi respirat sănătos“.

„Bogatul ostent de plăceri ar fi avut ceea-ce el dorește mai mult din toate lucrurile — o senzație nouă. Faima, averea și isbânda îl așteaptă pe întreprinzătorul care ar merge în cartierul românesc, ar învăța câte-va din jocurile lor și l'ar importa în acel cartier arid unde stupidul vals în doi pași represintă forma cea mai înaltă a plăcerii săltaoare“.

„Câți-va artiști au descoperit reședința acestor interesanți străini și luă și dînsii parte. Privitorii veniseră să privească și să petreacă.

Ei s'au amestecat în jocul oacheșilor fit ai României și al fetelor cu sprîncele negre, au jucat și cântat cu dînsii. Faptul e că nu era cu puțință să te împotrivesți muzicii românești — așa cum o cânta banda lui Merescu.

Și negreșit că frații noștri i-au primit cu plăcere.

„Românii nu sunt mândri. Ei sunt pașionați americani, deși duc „dorul“ după țara lor. Ei primesc pe străini, îi învață cântecele și jocurile lor românești și le dau să guste niște băuturi cu nume și mai curioase“.

All right! America e țara minunelor și a modelor celor mai străni. Și cine știe dacă într'o zi archi-milionarii din Fifth Avenue din New-York, nu vor găsi că hora și chindia noastră sunt mai grațioase, decât cake-walk-ul pe care-l joacă cu atâta furie de că-va timp.

Darea de seamă mai e însoțită de un desen în care figurează o grupă ce joacă chindia

de o exactitate care ne-a uimit. Dar iscălitura Pal ne-a luminat. Cunoscutul desenator român după succesele din Paris și Londra s'a stabilit la New-York.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 16 Aprilie 1904.

— Știri personale. Celebrul nostru artist D. Popovici a sosit erî în Arad și va sta aici până după concertul ce va da Marți cu doamna Maria Dima și dl G. Dima. Urm distinsului artist bun sosit în orașul nostru și sperăm că festivalul de Marți va avea un așa succes, încât artiștii mari și publicul entusiast se vor vedea încă de multe ori.

— Directorul de finanțe din Timișoara dl Demian Dragonescu — cetățean de onoare. Luni, a doua zi de Paști, dimineața la 11 ore, un act înălțător și impozant în felul său s'a petrecut la direcțiunea de finanțe din Timișoara. Deputațiunea unei comune a oferit diploma de cetățean de onoare D-lui Demian Dragonescu director de finanțe. În cercul Buziașului acuma decurge regularea afacerilor de dare și din incidentul acesta reprezentanța comunală din Sacoșul-unguresc a ales cu unanimitate de cetățean de onoare pe dl Dragonescu. Deputațiunea a fost condusă de notarul Stock Ede, iar membrii ei au fost Alexandru Endru primarul comunei, George Londa și Petru Jurchița reprezentanți comunali. Dl Dragonescu adenc mișcat de manifestațiunea aceasta de dragoste, primind diploma, în cuvinte calde a mulțumit distincția.

Presa din Timișoara înregistrează cu simpatie distincțiunea ce i-sa adus d-lui Dragonescu. „Diploma aceasta — zice Délmagyarországi Közlöny — interpretează totodată și recunoștința celor-alte comune a comitatului nostru, cari simt activitatea rodnică și umană a d-lui Dragonescu, depusă întru regularea afacerilor de dare a comunelor, atât de rău încurcate.“

Felicităm din toată inima și noi pe sərbătorit, căci asemenea îl cunoaștem viața laborioasă și bogată în cele mai înalte virtuți!

— Invitare. Societatea de lectură a tinerimei române dela institutul ped.-teol. gr.-or. român din Arad aranziază la 4/17 Aprilie a. e. în sala mare a Seminarului ședință festivă la care v'e invită cu tot respectul și pe p. t. d-voastră. Inceputul la 5 ore d. am. Ofertele marinimoase se vor cvita cu mulțumită pe cale ziaristică.

PROGRAMA:

1. Cuvânt de deschidere de I. Tărău, pres. societății.
2. „Cristos a înviat“ cor. bărb. de Tr. Lugojanu.
3. N. Goga „Noi“ poezie decl. de A. Papp, t. c. III.
4. Intra peatra Detunată cor. G. Dima.
5. Despre Sinodalitate de L. Iacob, t. c. II.
6. Eminescu „Invierea“ cor. bărb. de Tr. Lugojanu.
7. „Vals“ orchestră de I. Ioanovici.
8. „Serenadă“ cor. de C. Porumbescu.
9. „Despre istorie“ de A. Indreica, p. c. IV.
10. „Calea mândrei“ cor de Tr. Lugojanu.
11. „Papinian și Vespasian dialog de I. Negruzzi, predat de V. Popovici, t. c. I. și I. Körösladányi, t. c. III.
12. a) „Cucul“ cântec popular solo de Aurei Papp, t. c. III.
13. b) „Ha! Ileană“ cor. bărb. de Tr. Lugojanu.
14. „Marș“ cor. bărb. de C. G. Porumbescu.

— Episcop deținut. Din Constanti-nopol vine știrea, că înainte de Paști a fost deținut acolo episcopul gregorian armean din Mus, și 11 membrii ai senatului comunității bisericești, cari sunt acușati de calumnie, pentru-că aproape cu 2 luni mai înainte au ridicat acuză pe cale telegrafică la poartă contra exceselor trupelor turcești din comuna Hanon. Patriarchul Ormanian a cerșut Sâmbătă în persoană punerea lor în libertate, căci alt-cum ar fi interzis ținere: serviciului divin de Paști în toate bisericile în urmă această pășire a patriarchului, a fost eliberați.

— „Crai nou“ la Lugoj. „Craii nou la noi bine-ai venit, Craii nou fă-mi dorul implinit.“ Reuniunea română de cânt și muzică din Lugoj a avut alaltăseară zi de sărbătoare.

După arangearea unei serii de concerte strălucite, cari au dus departe renumele falnicului cor lugoienesc și au răspândit pe toate plaiurile Bănăutului doina străbună, măestrul Vidu și sfetnicii Reuniunii au avut fericita inspirație a se gândi și la popularizarea operei române. Inceputul l-au făcut cu piesa originală „Craii nou“ a regretaților Alexandri și Porumbescu. A fost, în adevăr, o muncă uriașă studiarea acestei piese în modul cum s'a predat ea de astădată în Lugoj, căci aci nu vedeai pe scenă numai personajii din tabără diletanților și a corului, ci eșise satul întreg să se închine Craiului nou.

Cooperarea muzicii militare adusă anume dela Timișoara a contribuit, cum se potrivea, la succesul piesei, dar prin conlucrarea ei, atât corul cât mai ales soliștii au stat în fața unei grele probleme de a interpreta la măsura și timpul precis duioasele melodii ce aveau să însoțească prestațiunile dramatice.

Și succesul serei ne-a dovedit și de astădată destoinicia corului din Lugoj și ne-a implinit dorul: de a vedea Craiul nou în toată splendoarea.

Corul a fost la înălțime, asemenea și soliștii, între cari mai ales damele s'au achitat cu dexteritate de angajamentul luat. Tot așa arangelor scenicilor, costumele pitorești ale țărânelor, sătenilor și copiilor, dar mai ales gendarmii, au făcut, ca diferitele tablouri ce ni-se desfășurau pe scenă în decursul reprezentării să ne farmece cu desăvârșire.

Și am rămas încântați de aceea ce am văzut aseară pe scena teatrului din Lugoj.

Operele i-a premers piesa teatrală „Treii doctori“ comedie într'un act, localizată de V. A. Vlaicu, care asemenea a reușit. („Drapelul“.)

— **Petrecere.** Tinerimea cultă din Arad, după-cum aflăm, a luat măsuri ca după concertul Dima-Popovici, ce se va da Marți la Crucea Albă, familiilor ce vor veni din provincie, și îndeosebi domnișoarelor, să li-se ofere o distracție: cea atât de mult gustată a convenirilor sociale!

— **Femea română în Japonia.** Din Japonia a trimis niște epistole o doamnă română numită Cosmuța. „Gazeta de Duminecă“ aduce portretul acestei doamne și scrie totodată următoarele: D-na care scrie din Japonia e Ottilia Marchiș, măr. Cosmuța. Dansa e fiica fostului vicar din Carei-mari, Ioan Marchiș, și soția d-lui Corneliu Cosmuța, secretar al poștelor din Bosnia cu rezidența în Sarajevu. D-na Cosmuța e acum de 30 — 31 ani. Din frageda tinereță avea mare aplecare spre pictură și limbile străine. Dânsa a urmat cursurile de pictură la München, unde a dobândit premiul prim. Acum doi ani ministrul Wlassics i-a oferit un ajutor de stat cu scopul, ca ea călătorind în lume să facă fotografii pentru muzeul național din Budapesta. D-na Cosmuța a și călătorit în toate cele 5 continente ale lumii. Desemnurile le trimetea direct d-lui Wlassics. Dânsa are cultură înaltă și știe afară de limba română și maghiară, toate limbile culte ale Europei. Nu se știe, dacă și acum a mers în Japonia cu ajutor de stat, dar se crede, că și de astădată are în Japonia vre-o misiune din partea statului.

— **Oraș de femei.** Există în America un oraș de 1500 locuitori, în care femeia este totul și bărbatul nimic.

Orașul acela fericit se cheamă Decatur și este situat în Michigan.

Primarul este femeie; consilierii municipali sunt femei și toți slujbașii orașului sunt femei.

Tot o femeie are și direcția poștelor. Acelaș fenomen în viața privată:

Preotul este o femeie, paracliser tot o femeie, birtași, cărciumari, cizmari, țimplari, șelari, căruțași toți sunt femei.

Iar bărbaii creșe copiii și îngrijesc de ale casei!!!

— **De 47 de ori însurat.** Lucrătorul James Shippe, în etate de 33 ani, din New-York, a fost acuzat de bigamie de către soția lui Hattie Parrelow, cu care se cununase sub un nume fals la un pastor al bisericii metodiste.

Fosta soție a lui Shippe se prezintă singură în fața judecătorului, spre a atesta că se căsătorise cu Shippe în anul 1896, că a avut cu el un băiat și o fată, că soțul ei fugise de acasă, și că trebuise să-l caute mult timp până îl gășise în noua sa locuință din Avenue Seferson, unde trăia cu noua lui soție.

Fosta soție se recomandă celei prezente și îl traseră la judecată.

Aci, în fața judecătorului, ele făcură o descoperire senzațională: anume că James Shippe nu avea numai două soții, ci alte multe.

Una o avea în San-Francisco, o alta în Chicago, o a treia în Washington, etc.

Judecătorul își dădu atunci părerea că Shippe trebuie să aibă cel puțin șapte soții.

— Mie imi este egal, zice atunci James Stippe, și vă voi mărturisi că nu sunt numai de șapte ori căsătorit, ci de 47 ori.

În acest moment ambele acuzatoare leșinară și judecătorul privi cu ochii nedumeriți pe acest original acuzat.

Shippe fu tradus înaintea juraților.

— **Ucigașii lui Sipiaghin.** Din Petersburg se telegrafează: Țarul a schimbat pedeapsa de moarte a ucigașilor ministrului de interne Sipiaghin în temniță pe viață.

— **Technicii slavii pedepsiți.** Rectorul politehnicului dela Viena a adus la cunoștința ascultătorilor, că d'aci înainte este interzis studenților slavii a afișa pe tabla neagră publicațiunile în limba slavă. În urma asta studenții slavii au protestat contra procedurii rectorului. Din Viena se telegrafează acum, că senatul politehnicului a eschis pe un student, ear unui altuia îi-a dat consiliu abeundi ca pedeapsă pentru nesupunere.

— **Dar.** Evlavioasa reuniune din Marcoveți a donat pe seama bisericii doi prapori în preț de 236 coroane. Dumnezeu să-i răsplătească insutit pentru prețiosul dar.

— **Procesul unei artiste.** Din Montreal (Canada) se comunică următoarele: În fața judecătorului de aci se prezintă directorul teatrului „Les nouveautés“ și acționă în judecată pe artista Lindey, deoarece-ce refuzase a se prezenta în rolul Clarissei din piesa „Les Bourgeois de Pont Arcy“ de Sardou.

D-ra Lindey se apără zicând că a fost angajată de o agentură de teatru franceză pentru Montreal cu condițiunea de a juca numai roluri principale, și Clarissa n'ar face parte din aceste roluri.

Judecătorul eliberă imediat pe cauziune pe artista care fusese arestată din cauza călcării contractului și declară că citise piesa și, cu toate că el nu poate da o părere exactă literară, totuși acuzata e mai în drept de cât reclamantul și, pe motiv că contractul încheiat în Franța n'are nici o valoare în Canada, artista fu achitată.

De remarcat e că artiștii și cântăreții, după legile din Quebec, stau pe aceeași treaptă cu servitorii. Judecătorul însă, care a judecat pe artista Lindey, și care nu e de acord cu această părere, a spus: „Nu e oare rușinos ca artiști ca: Coquelin, Irving, Sarah Bernhard, Pati, în caz că au diferențe cu directorii lor, să fie traduși în fața justiției și tratați ca servitorii? Artiștii stau pe o treaptă mai înaltă, și cu cât legea se va schimba față de ei, cu atâta va fi mai bine!“

— **Statistica populației în România.** Ministerul de interne al României a terminat cu statistica generală a populației Regatului la 1 Ianuarie 1900. La această dată, populația totală a României era 6.926.690 suflete, din care 5.489.297 Români, 262.348 Evrei (?) și 205.046 străini. Din suma de 262.348 Evrei, 5858 numai se bucură de o protecție străină. Din 205.046 străini, 22.071 n'au nici o protecție străină, 105.108 sunt su-austro ungari, 7636 Germani, 7964 Bulgari, 20.057 Greci, 22.898 Turci, 4021 Ruși, 8841 Italieni, 1564 Francesi și 1626 apurțându-se alor naționalități. Totalul populației, care care locuiește în orașe, e de 1.119.786 suflete, din care 768.081 Români, 209.446 Evrei și 143.260 străini. În comunele rurale totalul populației la 1 Ianuarie 1900 era de 4.721.145 Români, 51.934 Evrei și 72.755 străini.

— **Biblioteca din Athena.** Athena și Samos fură, precum se știe cele dintâi orașe din antichitatea greacă cari își formară bibliotecă naționale.

Colecția cărților din Samos fu ridicată de Xerxes și transportată în Persia de unde mai târziu fu adusă de Releucus Necator la Athena, unde din nou fu predată de Syilla și abia restabilită sub împăratul Adrian.

În cursul secolilor, aceste prețioase colecții suferiră soarta acelor mai multe din capo-d'operele plămădite de geniul grec, adică au fost imprăștiate sau distruse.

Azi, Grecia posedă din nou o bibliotecă națională, grație generozității lui Vellianos, un filantrop grec mort de curând, care a instalat biblioteca într'un frumos palat de marmoră.

Ea s'a organizat sub direcțiunea unui erudit, Deffner.

Fără un număr considerabil de opere științifice și literare în limba greacă, ea conține cea mai mare parte a operilor filosofice, istorice, științifice, literare și artistice, publicate în principalele limbi moderne.

— **Tirajul câtor-va din principalele ziare din Paris.** Ziarul „l'Informateur“ dă tirajul câtorva principale ziare din Paris. Reproducem din tabloul său următoarele:

Le Petit Parisien	1.500.000 ex.
Le Petit Journal	800.000 „
Le Journal	750.000 „
Le Matin	400.000 „
L'Eche de Paris	105.000 „
Le Supplement	96.000 „
La patrie	90.000 „
L'Auto	70.000 „
La La Presse	70.000 „
L'Intransigeant	66.000 „
Le Radical	48.000 „
Le Temps	35.000 „
Le Gil Blus	10.000 „
Le Siecle	3.000 „

— **Un binefacător.** Din un raport despre cea din urmă ședință a comitetului central al Asociațiunii, aflăm, că dl *Petru Murășan*, din Șireag, și-a lăsat prin testament întreaga avere sa de 16.000 cor. Asociațiunii, pentru ca din venitele ei să dea stipendii la tinerii români la școli.

Primește Domne jertfa nobilă a acestui suflet bun, și bun fiu al neamului românesc, și voi, frații Români, ca buni creștini, aduceți-vă aminte de numele acestui binefacător, pomenindu-l în rugăciunile voastre, și rugând pe Dumnezeu să dea neamului nostru cât mai mulți atari binefacători!

— **Miel cu opt picioare.** O oaie a economului Braun Márton din Mezőberény a făcut un miel cu două trupuri, un cap, trei urechi, opt picioare și două cozi. După fătare mieluțul a murit.

— **Dela reuniunea agricolă.** Venerabila doamnă Ioana Moldovan Boiu, soție de protopresbiter în Sighișoara, a ținut să costumeze pe sesele sale marea păpușă, sistem francez, care i-s'a fost trimis la dorința proprie. Păpușa reprezintă o mândră nevastă în frumosul și interesantul port de acum 50 de ani, usitat în Sighișoara.

Pentru acest dar generos și costisitor, subscrisul birou, în numele Reuniunii agricole exprimă venerabilei doamna Ioana Moldovan n. Boiu călduroasă mulțumită.

Cu aceasta ocașie observăm, că la cele 12 păpuși, cari la espoșiția noastră din 1902 au fost cucerii admirația unanimă, s'au adăus de atunci încoaci alte 4 esemplare costumate și ele în cinste. De present reuniunea are deci 16 păpușe costumate, parte reprezentând portul original țărănesc din tot atâtea ținuturi ardeleni.

Sperăm, că se vor afla cu timpul, cine să iee asupra-le sarcina de a costuma, fie și numai 2—3 păpușe în portul bogat și pitoresc din Bănat și Ungaria propriu zicând, de unde nu posedem nici un esemplar. Doritoarele să binevoiască a se adresa mai întâiu la subscrisul birou spre a li-se trimite de aci păpușile de costumate.

Sibiū, 10 Martie 1904.

Gomitetul central al „Reuniunea române de agricultură din cemitatul Sibiū.“ D. Comșa preșident. V. Tordășian, secretar.

— **La fondurile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“** s'au făcut următoarele daruri: la fondul de 20 de bani, înființat în scopul cumpărării unei case cu hală de vânzare a dăruit parochul George Maier din Toplița, pentru sine, soția sa Cornelia n. Tamaș și copiii lor Ionel, Nicu și Dorina, total 2 cor., administratorul tractului M.-Oșorheiu Ștefan Rusu, dăruiește, pentru sine, soția sa Rosalia n. Hodoș, și pentru copii Valeria, Titu, Silviu și Nerva pentru fiecare câte 20 bani; V. Tordășanu 10 bani; par. N. Aron din Lăslăul-rom. pentru sine și soția sa Laura, în total 1 cor.; tot d-sa dăruiește fondului Dr. D. P. Barbianu, merit a da dăruit părintele părintele Ștefan Rus, a adm. protop. în M.-Oșorheiu, în memoria mult regretatei învățătoare Elisa Boia 2 cor. Măestrul Franzler Petru Moga, dăruiește în scopul domolării casei parter și edificării salelor pentru masa învățăcelor 10 cor. La fondul de 20 bani au mai dăruit părintele Ioan Pașca, paroch în Gheaca (tracul Cluj), pentru sine, pentru sine, pentru soția sa Letiția n. Condor și pentru copiii lor: Vasile, Eugenia, Veturia, Octavian, Silvia, Cornelia, în total cor. 1.60, ear în memoria mult regretatei lor fiice respective surorii Amalia, daruesc fondului veduvelor și orfanilor meseriașilor suma de cor. 1.40.

— **Au înșelat pe diavolul.** Japonia este peste tot un stat modern în sensul strict al cuvântului, dar populația de rând crede și acum în superstiții de tot felul. Între altele este și credința deșartă răspândită printre popor, că acel copil, care se naște în anul 43 al vieții tatălui său, este al diavolului. Acest băiat este dus la o lună după naștere la un loc sântit, și după-ce a stat aci expus mai multe ore influenței spiritelor celor bune, o rudă a familiei merge și aduce băiatul îndărăt predându-l familiei cu cuvintele: L'am aflat, vi-l dau vouă să-l creșteți. După-ce în chipul acesta au înșelat pe dracul, luând băiatul de sub puterea lui, copilul este cu mare bucurie reprimat în sinul familiei.

— **Unde n'a umblat nime.** Acuma primăvara are mare trecere în Seghedin ardeul făcut deja de cu toamna cunună. Economii din suburbii și grijesc de aceste cununii prețioase ca de ochii din cap, nu cum-va vi'un îndrăzneț s'ajungă la acest condiment în mod prea ușor.

Familia lui Nagypál Illés s'a gătit deja de culcare, când auziră zgomot d'afară.

— Ean mergi tătucă de vezi, că poate că-va voește să ne facă fără cununile de ardei. Bătrânul se sculă numai decât și eși afară, strigând în spre locul cu pricina:

— Cine umblă acolo?

— Nime! răspuse un glas răgușit.

— Apoi atunci suntem în regulă făgându-i Illés bursi, ducându-se liniștit ear în odaie.

Dimineața însă când se sculă, abia s'a putut ținea pe picioare, în fața realității când văzu, că lipsesc cununile de ardei.

— Nu-i ardeul, l-au furat, începură toți să se vaere.

În urma lamentărilor desparate se aștrinseseră vecinii, întrebând: ce-e, ce s'a întâmplat?

— Pe dracu, ni-a perit ardeul tot.

— Dar cum s'a putut asta? N'apți auzit D voastră nimica zgomot? întrebă vecinii.

— D'apoi de auzit am auzit, răspuse Nagypál Illés năcăjit; dar când am eșit afară și am strigat, cine este, cine-va mi-a răspuns, că nime. Atunci m'am dus și m'am culcat eară.

Vecinii mirați își fac cruce, cum a putut peri ardeul pe lângă o pază atât de sirguincioasă, și mai ales atunci când nime nu l-a putut fura.

— **„Vinerca patimilor“.** Institutul de arte grafice și editură „Minerva“ din București, din ale cărei ateliere în timpul din urmă au eșit lucrări de o execuție artistică neîntrecută în analele tipografiilor române, a avut fericita inspirație să se gândească și la popularizarea operelor de valoare ale picturii naționale. Inceputul l'a făcut cu cunoscuta pânză a lui Th. Aman „Vinerca Patimilor“, reprezentând ocolirea cu sfetmul epitaș a bisericii Stavropoleos din București. În fund se vede intrarea bisericii cu pilastri lucrați de mâni măestre. Fețe evlavioase, cu preotul în frunte, încunjură biserica. Asupra pereților se proiectează flacăra torțelor. Toată însemnătatea și solemnitatea acestei sfinte zile a cuprinsă în pânza reșosatului pictor. Popularizarea unei asemenea opere are o îndoită valoare nău ea face cunoscut pe autorul ei, un mun-

citor foarte valoros și la timpul său străduitor de a ridica nivelul artei picturii. Al doilea ea poate avea o influență bună asupra sufletului ori căruși creștin, căci o pictură măeștră înaltă totdeana ochii sufletuși ai privitorului spre un ideal. În creșterea poporului nostru pictura a fost nesococotită până acum. La țară, iconarii ruși au răspândit icoane imposibile, ear zugravii de răspândii au umplut pereții bisericilor cu sfinți cu gura strâmbă. Este timpul suprem ca să se producă o reacțiune în contra acestor pseudo-sfinți și să se întocmească opere de artă, de care avem un număr frumuseș. Institutul „Minerva“ își va dobândi merite deosebite pântu înbunătățirea gustului public, dacă va reuși să rēșbată cu tablouri dea ceste și să le popularizeze la țară ca și la oraș. Și nu numai momente din viața religioasă a poporului; necesar ar fi să se cunoască și alte producțiuni de ale pictorilor noștri. Copii bune, atēnate în școală, biserică și în casele fie-căruia își pot îndeplini frumoasa misiune. Inceputul e foarte bun: să sperăm că va continua tot astfel, întēpinând cuvenita bunăvoință. Prețul unui tablou este de lei 2 și se află de vânzare la toate librăriile și la institutul de arte grafice și editură „Minerva“, București, strada regală, 6.

— **Un memoriu a lui Moise Nicoară,** monografie istorică, de Sever Secula profesor și referent școlar în Arad, a apărut de curind de sub tipar.

Cuprinde mai multe scrisori de interes istoric și cultural, adresate de Nicoară din București, jumătatea primă a veacului XIX, unor fruntași ai vieții românești din părțile aradane, precum și jalba Românilor ungureni adresată împăratului, la anul 1884, pentru a li-se da episcop român în Arad.

Interesantele documente ce cuprinde această lucrare sunt însoțite de un studiu istoric al autorului, asupra luptelor naționale și bisericesti ale Românilor ungureni, dela mijlocul veacului XVIII până în zilele noastre.

Expunerea e avēntată, scrisă cu multă căldură. Obiectivitatea istoricului o dovedesc notele și adnotațiunile.

Ca execuție tehnică, tiparul e frumos, hârtia fină, ear în fruntea volumului vedem portretul lui Moise Nicoară, frumos reușit

Prețul unui exemplar 1 cor.

Se poate comanda direct dela tipografia diecesană din Arad (strada Révai) trimițându-se prețul prin mandat postal și taxa de timbru.

— **Durere de stomac. Sgârșciuri de stomac, catar greu de stomac,** la boale de stomac învechite și împotriva lipsei de ape, tit, mijloc sigur. *Purgativ sigur, inerția cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri,* este thea întăritoare de stomac „Centauria“ a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

În contra tusei, catarului (troahnă) răgușelii, flegmei și iritațiunigătului este de un efect eminent, pastilele de pept »Senega.« Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la »Maria Fecioară« a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr. 15.

CONVOCARE.

Despărțământul protopopesc Chișineu al reuniunii învățătorilor gr. or. rom. din protopiatele arădane I—VII, își va ținea adunarea de primăvară Joui la 8/21 Aprilie a. c. în comuna Șiclău.

PROGRAMA :

1. Dimineața la 8 ore, chemarea Duhului Sfânt.
2. Prelegere practică de inv. Ioan Bele.
3. Deschiderea ședinței.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Reflexiuni asupra prelegerii.
6. Pertractarea hârtiei biroului central,
7. Cetirea eventualelor disertațiuni.
7. Incassarea taxelor.
9. Propunerii și interpelări.

10. Defigerea proximei adunări.

11. Inchiderea ședinței.

Pilul-mare, la 23 Martie v. 1904.

Ștefan Leucușan,
președinte.

Florian Cioara
notar.

Despărțământul protop. Boroșineu, a reuniunii învățătorilor rom. dela școalele populare își va ținea adunarea proxima Joi la 28/15 Aprilie 1904 în comuna Cermeiu la care toți membri desp. și alți sprijinitori a cauzei școlare sunt poftiți a participa.

PROGRAMA :

1. Chemarea Duhului sfint la 9 ore dim.
 2. Ascultarea prelegeri din școala lui Ioan Cigariga conform ordului orelor.
 3. Constatarea membrilor prezenți.
 4. Cuvint de deschidere.
 5. Reflexiuni asupra prelegerii ținute.
 6. Raport presidial.
 7. Raportul cassarului bibliotecarului și a controlorului.
 8. Ascultarea eventualelor disertațiuni.
 9. Propunerii și interpelări.
 10. Fixarea proximei conferințe.
 - 11—11. Autenticarea protocolului și Incheierea.
- Boroșineu, la 14 April 1904 n.

Pavel Dirlea,
președ.

Bibliografie.

A apărut: în Brașov, la librarul H. Zeidner a II-a edițiune de Aritmetica pentru școalele populare, de Tr. E. Lurtz partea II. tradusă de un învățător.

Dintre criticele multe și bune, cari s'au adus despre edițiunea germană, să fie numită parțial numai aceea din „Pädagogischer Jahres“ vericht vol. X VIII care esprimă: „Eseemplele sunt acomodate cerințelor timpului și vieții și în privința aceasta bine alese. Pe lângă aceea este cartea și un manual bun, ea dă învederate explicațiuni regule, argumente“ etc. etc.

A apărut:

Reforma învățământului superior teologic în institutul gr.-or. din Sibiu. Propunere și Proiect de Regulament prezentate Prea veneratului Sinod archidiecesan de Greg. Pletosu protioreu, deputat sinodal.

INSERTIUNI și RECLAME.

Se află de închiriat

o casă în piața de bucate dia Brad, acomodată pentru hotel ori prăvălie, avēnd și licență pentru vânzare de beutură.

Reflectanții să se adreseze cel mult până la 30 Aprilie a. c. la **Nicolau Obedeu** proprietar în Brad

Prăvălie (Dughian) de închiriat.

Prăvălia improtocolată sub firma Demetriu Băncila situată în mijlocul comunei Gherboveșiu (Comitatul Caraș-Severin) de împreună cu 4 odăi de locuit, cuină, magazinuri, grajduri, pivniță (podrum) și grădină sunt de închiriat. Marfa aflătoare în prăvălie încă se vinde cu prețuri reduse.

Cel-ce doresc a închiria aceasta casă cu prăvălie să se adreseze către dl Aurel Simtion comptabilul casei de păstrare »Nera« din Bozovicu.

Se caută un practicant în farmacia lui Ignatie Fűszfás, farmacist în Caransebeș, recerându-se posederea limbei române.

Caransebeș, 20/III 1904.

Cu stimă:
Ignatie Fűszfás
farmacist.

Editor și redactor responsabil: Ioan Russu-Ștrianu.

ANUNTIU!

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public, că asortimentul meu de

vestminte pentru bărbați și copii

care s'nt până aci a oferit ocaziune on. public de a alege după plac, s'a îmbogățit cu stoffe noue din patrie și engleze de calitate cea mai bună și de ultima modă.

Vestmintele mele gata sunt așa croite, că este superflu a confecționa haine după măsură; în modul acesta ori-cine poate economisa sumă considerabilă de bani.

Novitate! Gulere fason Bur, fabricate din loden în permeabil de Zsolna și din păr de camilă englez.

Vestminte de cheviot englez veritabil.

Reverenzi și veste pretești din cele mai fine cu prețuri moderate. Pardesiuri și Havelocuri în toată culoarea, specialități în vestminte pentru copii.

Vestminte Francisc Iosif.

Asortiment bogat de ulstere de gumi și mantile de călătorit de cauciuc negru etc.

Rog prin urmare on. public să binevoiască înainte de a se prevedea cu cele de lipsă, a cerceta asortimentul meu de vestminte gata pentru bărbați și copii.

177 5-

Cu stimă:

MOSZKOVITZ ZSIGMOND

ARAD, edificiul teatrului.

Fondat la 1874.

Fondat la 1874.

Comande din provincia să efeptuesc prompt și urgent

Nr. Telefonului 554.

Nr. Telefonului 554.

Mare economisire la cumpărări.

Nu este magazin, a cărui articole se pot asemăna cu acele obiecte de minune, cari se pot căpăta la magazinul devenit vestit din cauza efinității

magazinul de concurență dela bazar

Despre ieftinătatea acestor articoli, ori-cine se poate convinge din lista de mai jos:

	cr.		cr.
Cămăși bărbătești netede la pept dela	-75	Legătură de dame americană	-20
Cămașe bărbăt. albă încrețită	-99	din teniță	-27
Cămașe bărbăteasc colorată	-98	Șorțuri legături 130 cm. late	-45
Cămăși bărbătești de mătăsă executate în mod admirabil	1-20	Mănuși de ață	-13
Gulere bărb. fason elegant	-10	Briuri de pantalică	-30
Manșete colorate și albe la 3 părechi	-50	Ghete de pânză cu talpă dublă	-70
Ismene kopper bărbătești acum	-45	Umbrele și umbrele de ploate	-90
cu broderie artistică colorată acum	-52	Corsete de mijloc	-45
Cămăși bărbătești kopper de saten	-53	Tasă de cumpărare din piele americană	-25
altas	-75	Broboadă de cap spăletă	-15
atlas cu brd: măt.	-75	Batistă de stofă delină	-25
Ciorapi de bărbat	-06	Batistă	-05
de pânură	-10	de mătăsă cu tivire lată de batist	-15
Cump. de ocaziune mătăsă fină	-80	La cumpărare de 1 duz	1-65
Cravatele de mătăsă curată vindute până acum cu 50 cr. numai	-40	Ciorapi netezi pentru copii	-04
Chipie de vară stofă și mătăsă	-18	patenți țesuți p. copii	-07
Cămăși de femeie de pânză	-43	legați	-14
colorate	-55	Batistă de copii	-04
Corsete (camisoane de noapte	-65	Șapce de băieți și fete	-25
Fuste albe de desupt	-99	Cămăși de băieți albe și colorate	-78
Fuste negre „cloth” mătăsă	1-50	copii legate ampir și cu fodorii la umăr	-28
Cele mai minunate legături	-18	Haine de băieți	-90
Pantaloni de femeie albi și sifon	-89	Găete semipele de copii	-40
Ciorapi femești	-12	Ghete de piele de copii	-80
		Hosentrageri de copii	-15

Cumpărări ocazionale

500 bucăți hăinuțe pentru copii cu preț de jumătate, haine de damă dela 2 fl. în sus, blouze jum. de preț, fuste de desupt, cofere de casă dela 80 cr., tașe de frizerii 70 cr., tași de mâni p. călătorie din piele americană 85 cr., trăsuri pentru băieți cu 4-50 fl. în sus, paraplele cu parafulgere dela 93 cr., mai departe perii de păr, haine, dinți și perii de unghii, piepteni, săpunuri, tabachiere și portmonee, parfumuri și creme de dinți, hosendracl, rame de fotografi, bricege, requisite de mâncat, aoe de păr, legături de păr. — Clasă separată de jucării și lucrări de lux cu prețuri de 8 și 16 cruceri. — Toți cumpărătorii primesc o poză în mărime naturală după o cumpărare cât de ieftină, numai rama rama trebuie s'o plătească cu preț foarte mic.

REICH EL. Magazin de concurență la bazar. Vis-à-vis de statua 13 martiri.

Mașină de cusut SINGER dela fl 30 în sus.

” ” ” cu navă (suveică) rot. ” 45 ” ”

Biciclii-Conrler, model 1904 de materie engleză ” 60 ” ”

Pneumatit pentru bicicie ” 3.60 fl.
Șeauă ” ” ” ” 2 — ”
Pedale ” ” părechi ” 2 — ”
Lampă de acetlyen ” 1.70 ”

Comandele sosite prin poștă se efeptuesc punctual și grabnic.

180 2-10

Marfă neconvenabilă se primește îndărăt.

Depositul fabricii de mașini de cusut în Timișoara.

Ladányi Izso, Timișoara.

Edificiul seminarului catolic.

Serviciu prompt și solid.

Rate lunare moderate.

Atelier de edificii și reparatură de mașinării.

Am onoare a aduce la cunoștința On. Public din localitate și jur, că am deschis în

ARAD, strada Szent István Nr. 9,

un atelier de

zidiri și reparatură

tehnice și de mașinării.

Primesc ori-ce lucrare în bransa aceasta, lucrări noue și reparatură ș. a., arangiamet de apaducte, delăturarea înfundărilor de closet, pe lângă prețuri ieftine și pe lângă garanță.

Rugând spriginul On. public sunt

cu deosebită stimă:

KISSERNÓ,
lăcătar de zidiri și lucrări tehnice.

11-15 110

Primirea în posesiune a unui atelier

pentru

reparatură de obiecte de aur, argint și giuvaericele.

Respectuos aduc la cunoștința On. public, că am primit prăvalia pentru reparatură de obiecte de aur, argint și de giuvaericele, ce se află în Arad, str. Széchenyi Nr. 1, sub firma **Regényi Kálmán.**

Fac tot felul de reparatură pe lângă prețuri ieftine.

Cumpăr tot felul de aur călcat și lucruri de argint pe lângă prețurile cele mai înalte.

Rugând binevoitorul sprigin al On. public, rămân cu deosebită stimă

153 7-25

CHRISTIAN JÓZSEF

ARGINTAR.

Strada Széchenyi nr. 1.

Noroc escelent la TÖRÖK!!

Incomparabil

prieste norocul prăvăliei noastre principale. In scurt timp am plătit mai mult de 15 milioane coroane prea onorațiilor nostri clienți; numai în timpul din urmă

Cel mai mare câștig și adică:

marele premiu de **605.000** coroane numărului de los 57080

100.000 cor. câștig pr. losul	14.366	80.000 cor. câștig pr. losul	83.061
100.000 " " " "	52.528	70.000 " " " "	81.161
100.000 " " " "	94.780	70.000 " " " "	5.498
90.000 " " " "	109.780	60.000 " " " "	51.613
90.000 " " " "	83.610	60.000 " " " "	76.347
90.000 " " " "	92.787	50.000 " " " "	3.036

și afară de acesta și alte multe câștiguri mai mari.

Recomandăm deci ca să luați parte la jocul de lozuri (loteria) cel mai norocos din lume. — La loteria ce va urma sub Nr. 14 cu licența reg. ung. eșă pe

110.000 lozuri vor cadea 55.000 câștiguri

și se vor trage cu totul colosala sumă de

14 milioane 459.000 coroane

182 3-8

în timp scurt de 5 luni.

Cel mai mare câștig la cel mai norocos caz va fi

1,000,000 DE COROANE

Maî departe 1 premiu 600.000, 1 premiu 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 coroane și alte multe; cu totul 55.000 câștig și premiile.

în suma de 14 milioane 459.000 coroane.

$\frac{1}{8}$ los ver. fl. — 75 sau 1.75 cor. | $\frac{1}{4}$ los ver. fl. 1.50 sau 3 — cor.
 $\frac{1}{2}$ " " " 3 — " 6 — " | $\frac{1}{4}$ " " " 6 — " 12 — "

Lozurile le trimitem cu rambursă sau prin trimiterea înainte a sumei. Planurile oficioase gratis. Comande pentru lozuri veritabile cerem

până în luna Aprilie ziua 24 a. c.

și se trimite cu încredere la noi

Török A. és Társa

CASĂ DE BANCĂ în BUDAPESTA.

Cea mai mare negustorie de lozuri din patrie. — Prăvăliile neguțătoriei noastre supreme de lozuri sunt:

Centru: Teréz-körut 46/a. Filiale: 1. Váci-körut 4/a. 2. Muzeum-körut 11/a. 2. Erzsébet-körut 54/a.

Cuponul de comandă se tae. Banca Török és Társa, Budapesta

Rog pentru mine a se trimite I. clasă de bilete pentru loz reg. ung. cu planul de jos oficios.

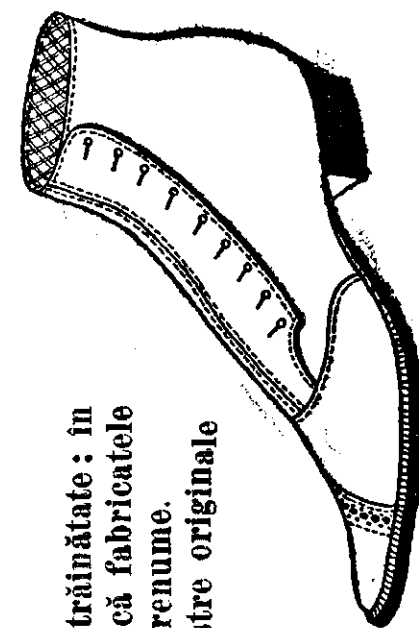
Suma în coroane { Vă rog a o rambursa. o trimit cu mandat postal. o dau în bilete (banenote, timbre). } ce nu convine se șterge.

Adresa corectă:

.....

S'a deschis cel mai mare magazin de ghete în Arad.

Increderea On. public în fabricatele noastre se întărește din ce în ce mai mult în urma principiului că la toate fabricatele noastre se poate vedea lămurit prețul stabilit și foarte mic.

30 de magazine

în orașe mai mari, 60 de magazine în străinătate: în Austria, Germania, Serbia etc. dovedesc, că fabricatele noastre preste tot se bucură de bun renume.

În tot locul vindem numai fabricatele noastre originale

maghiare proprii.

165 6-10

Ghete p. bărbați, tari p. folosire de toate zilele fl. 2-25
 Ghete pentru bărbați, foarte durabile . fl. 2-50
 Ghete p. femei negre și colorate, f. ieftine fl. 2-25
 Ghete p. femei cu bumbi negre și colorate . fl. 2-75

Fabrica de ghete „TURUL“ ca soc. pe acțiuni în Timișoara.

Filială: ARAD, PALATUL MINORITILOR.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator de lemn și marmură Arad, piața Libertății (vis-à-vis de statuie).

Primește toate lucrările ce se țin de branșa asta, chiar și cele mai grele. 187 5-25

Pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (foderare) în execuție de gust,

pe lângă prețuri moderate.

Primește tot odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincă prompt și grabnic.

— La comande pe seama bisericilor rabat. —

